

Muista eläimiä!

Neuvoja ja ohjeita Eläinsuojeluskonttorista eläinten suojelemiseksi.

Kalat.

1. **Kala tulee tappaa** kohta vedestä otettua. Vedestä poissa oleminen tuottaa kalalle kärsimystä ja haittaa lihan terveellisyyttä.
2. **Tappaminen toimitetaan:**
 - 1:ksi **Tainnuttamalla**, siten että kalan niska voimakkaasti lyödään kovaa esinettä vasten tahi että pään taka-osaan kovasti isketään tylpällä puunuijalla tahi muulla senkaltaisella esinellä.
 - 2:ksi **terävällä veitsellä**, jonka terä suunnataan selkärankaan kohti ja joka pistetään sisään toisesta kidusaukosta, **poikkileikataan** kaikki pehmeät osat selkärankaan saakka. Kala kuolee nyt verenvuotoon; parasta on kuitenkin kokonaan **leikata pää irti**. Jos tahtoo tarjoja kalan ehjänä (kokonaisena), voi viimeksimainitussa tapauksessa tarjolle viedessä peittää pään ja ruumiin välisen leikkauksen jäljen koristevihanneksilla.
Jos sumpua on käytettävä, on se tehtävä riittävän suureksi, niin että kala voi siinä vapaasti liikkua.
3. Kuollutta kalaa ostettaessa on katsottava, että kidukset ovat punaiset ja silmät kirkaat, sekä siinä tapauksessa, että pää on irti leikattu, että liha on valkoista ja kiinteätä. Terveenä tapetun kalan liha on maukkaampaa ja säilyy kauvemmin tuoreena kuin kitumalla kuolleen, koska kala edellisessä tapauksessa on vähemmän kärsinyt ja sen veri on tarkemmin vuotanut pois.
4. Älä milloinkaan punnitse **elävää kalaa** puntarin-koukussa äläkä kuljeta sitä ripustettuna varpuihin!
5. Älä koskaan **nylje, suomusta** tahi **paloittele** elävää kalaa. Se on rangaistavaa eläinrääkkäystä.
6. Erittäin on **ankeriaan** tappamisen suhteen huomattava:
 - 1:ksi Ankerias kiedotaan pyyhlinliinaan siten, että tukevasti voi pitää kiinni siitä;
 - 2:ksi se tapetaan kovalla nuijaniskulla, jolloin aivot murskaantuvat, sekä
 - 3:ksi hakataan pää ja pyrstö poikki terävällä puukolla, johon isketään kovasti kirvespohjalla.
Kun ankerias täten on tapettu ja veri on vuotanut pois, se pannaan kiehuvalle vedelle täytettyyn astiaan, joka peitetään kannella; 1—2 minuutin kuluttua se otetaan ylös ja päällimmäinen nahka raapitaan pois; alimmainen nahka jätetään jällelle, sillä muuten haihtuu ravintoaineita veteen; sitten otetaan sisälmykset pois, kala paloittelaa ja keitetään.
Tällä tavoin menetellessä kärsii ankerias vähin ja sen liha on maukasta nauttia.

Ravut.

7. Älä koskaan säilytä eläviä rapuja sumpussa varraamatta niille ravintoa!
8. Ravut tulee keittää kohta saatua; silloin niistä tulee maukkainta ja terveellisintä ravintoa.
9. Rapuja keitetessä on huomattava.
 - 1:ksi että **monta sellaista ei panna** yhtä aikaa kiehumaan, sekä että ne kiehumaan pannaessa **eivät ole kylmiä**;
 - 2:ksi että vesi kokonaan **peittää ne**;
 - 3:ksi että vesi **täydellisesti kiehuu** ennenkuin ravut siihen pannaan; sekä että **kiehuminen ei keskeydy** ja
 - 4:ksi että **kansi kohta asetetaan päälle**.
Mainitulla tavalla menetellessä kuolevat ravut milt'ei silmänräpäyksessä kuumuudesta ja ilman puutteesta.

Linnut.

10. **Elävää siipikarjaa** ostettaessa on pidettävä silmällä, että ne kuletetaan kotiin tilavissa koreissa, joissa ne vapaasti voivat liikkua; niitä ei saa millään tavalla sitoa eikä kantaa jaloista.
11. **Hanhia, kanoja y. m. siipikarjaa** on paras tappaa seuraavalla tavalla:
Terävällä, suurella puukolla, jonka päälle lyödään voimakkaasti kirvespohjalla, **lyödään pää poikki**, minkä jälkeen eläintä pidetään kiinni jaloista muutaman minuutin ajan, kunnes veri on vuotanut pois.
Tällä tavalla menetellessä täytyy kahden henkilön olla yhteistoimissa, mutta jos tappamistilaisuudessa ainoastaan yksi henkilö on käytettävissä, voi saman asian suorittaa siten, että vasemmalla kädellä lujasti pitää eläimen päätä puuta vasten ja oikealla kädellä lyö pään poikki kirveellä.
Helsingissä pitää kaikki kanat tappaa tarkoitusta varten hankitulla mestauskoneella (giljotin).
Hirveätä eläinrääkkäystä on pistää siipikarjaa kaulaan ja antaa niiden siten kuolla verenvuotoon.
12. Osta **ammuttua**, vaan ei **ansalla pyydettyä** siipikarjaa, sillä viimeksimainittu on usein pitkän kuolintuskän jälkeen kitumalla kuollut ja silloin on sen liha vähemmän maukasta ja sen lisäksi epäterveellistä nauttia.
13. Älä koskaan osta n. k. **pikkulintuja!** Näistä pienistä eläimistä ei juuri ole ravinnoksi, mutta ne ovat arvaamattomaksi hyödyksi luonnon suuressa taloudessa.

14. Älä koskaan käytä ruo'aksesi **hanhenmaksapasteijaa**, jotta et edistäisi sitä eläinrääkkäystä, mitä harjoitetaan sen aikaansaamiseksi.
15. Älä milloinkaan sulje eläviä lintuja **ahtaisiin häkkeihin** ja anna niiden välistä lennellä huoneessa.
16. Älä unhota joka päivä antaa **häkkilinnuille** raitista **juomavettä, hiekkaa, havunoksia**, tahi muuta viheriää, runsaasti **siemeniä**, kuitenkin vähemmän **hampunsiemeniä**, koska ne helposti synnyttävät rasvarakkuloita, jotka, jos niitä ei ajoissa puhkaista, aiheuttavat kuoleman.
17. **Kaniineja tainnutetaan** iskemällä niitä kovasti keskelle päätä; kohta sen jälkeen ne tapetaan rintaan pistämällä, tahi myöskin lyödään pää poikki.
18. Älä unohda antaa **kahlekoiralle** kylläksi **ravintoa, raitista vettä ja olkia vuoteeksi** äläkä anna sen olla kahlehdittuna koko päivää.
19. Jos **koiran-** tai **kissanpentuja** tahdotaan lopettaa, täytyy sen tapahtua kohta niiden synnyttyä. Jos ne lopetetaan hukuttamalla, niin tulee ottaa huomioon:
 - 1:ksi että se tapahtuu niin syvässä vedessä kuin mahdollista;
 - 2:ksi että eläimet sidotaan **kestävään**, mutta ohueeseen vaatteeseen sekä
 - 3:ksi että asetetaan kylläksi painoa vaatteen sisään, niin että eläimet kohta painuvat pohjaan.
20. **Koiranpenikoita ja kissanpoikia** voi paraiten tappaa seuraavalla tavalla: ne tainnutetaan ensin kovasti päähän lyömällä; heti sen jälkeen ne kuristetaan kaulaan vedetyllä silmukalla.
21. Kehittyneimpiä **koiria** ja **kissoja** voi tappaa:
 - 1:ksi mieluummin antamalla niiden hengittää **kloroformia**, jolloin kuitenkin tulee tarkasti valvoa, että ilmaa samalla pääsee sisään ja että täydellinen kuolema seuraa;
 - 2:ksi siten suoritettuna **niskapistolla**, että selkäydin menee poikki; sitä ennen täytyy kuitenkin tainnuttaa eläin iskemällä sitä otsaan ja
 - 3:ksi siten tähdätyllä laukauksella, että se tunkee sydämeen.
Kaikkiin näihin toimenpiteisiin tulee ainoastaan eläinlääkärin tai, jonkun muun taitavan ja kokeneen henkilön ryhtyä.
22. Älä tuota millekään eläimelle **tarpeetonta kärsimystä**, ja kun sinun on tapettava joku eläin, niin tee se niin nopeasti ja **tuskattomasti** kuin mahdollista, vaikkapa se olisikin vahinkoeläin!
23. Muista että eläimillä on **tunto** samoin kuin ihmiselläkin, ja että meidän **velvollisuutemme** on kohdella niitä hyvydellä.

Näitä neuvoja ripustettakoon kyökkeihin ja saadaan tilattaessa Eläinsuojeluskonttorista kpl.

